Advies van de Adviesraad Hondsrugpark
Aangeboden op 29 mei 2024

Geschreven door:

Petra Boom - Externe voorzitter adviesraad
petra@petraboom.nl | 06-41461051

Inleiding en werkwijze

Als bewoners en gebruikers van Amstel III zien wij onze omgeving veranderen. De buurt is aan het verdichten en wordt hoogstedelijk, en door de nieuwe gebouwen die de komende jaren worden opgeleverd komen er steeds meer bewoners bij. Wij waarderen het dat u de Hondsrugweg verandert in het Hondsrugpark en zo ruimte maakt om op een centrale plek in de wijk te ontmoeten, ontspannen en inspannen in het groen. Wij waarderen het ook dat u een adviesraad heeft ingesteld om de mensen die in de buurt wonen en/of werken een belangrijke stem te geven bij het inrichten van het park.

Uw verzoek is geweest om te komen tot een advies over de identiteit (uitstraling, de inrichting en de functies) van het toekomstige Hondsrugpark. Wij hebben de vrijheid genomen op sommige punten breder te adviseren. U heeft aangegeven dat de adviezen binnen onze opdracht voor u zwaarwegend zijn, dus dat het door u wordt overgenomen, tenzij u zwaarwegende argumenten ziet om ervan af te wijken. In dat geval gaan we ervan uit dat u zorgvuldig onderbouwt waarom u een andere keuze maakt en deze onderbouwing publiceert.

De deelnemers hebben zonder last of ruggenspraak in de adviesraad gezeten. De deelnemers hebben dus niet namens een achterban gesproken.

Onder begeleiding van een (door de gemeente ingehuurde) externe voorzitter is de adviesraad in de periode januari 2024 tot en met mei 2024 zes keer bij elkaar gekomen. Het advies dat nu voor u ligt wordt gedragen door alle leden van de adviesraad. Wij danken de leden van het projectteam Hondsrugpark en de ontwerpers verantwoordelijk voor het schetsontwerp voor hun ondersteuning om te komen tot dit advies.

Het advies is opgebouwd uit 13 inhoudelijke hoofdstukken, waarin we ingaan op de uitstraling, inrichting en de functies die we graag terug willen zien in het Hondsrugpark. De teksten die schuingedrukt in een tekstvak zijn opgenomen, zijn gedachten die we u ter overweging meegeven. Alle suggesties die wij in de hoofdtekst doen, zijn adviezen die wij doen vanuit het adviesrecht dat u ons heeft toegekend.

Inhoudsopgave

1	Een park dat past bij Zuidoost
2	Uitgangspunten voor ontwerp
3	Sport en Spel
4	Voorzieningen
5	Veiligheid
6	Groen, natuur en dieren
7	Wind
8	Kunst
9	Recreatieve fietsroute
10	Karspeldreef
11	Bereikbaarheid gebouwen
12	Duurzaamheid
13	Zelfbeheer

1.a Park dat past bij Zuidoost: verbinding en creativiteit

Als kader heeft u meegegeven dat het een park moet worden dat “past bij Zuidoost.” Als adviesraad hebben wij nagedacht over wat volgens ons het DNA van Zuidoost is en op welke manier wij dit graag tot uitdrukking willen zien komen in het Hondsrugpark.

Amsterdam Zuidoost staat bekend om zijn diverse bevolkingssamenstelling, met mensen van allerlei etnische, culturele en religieuze achtergronden. Er is sprake van een sterk gevoel van inclusie en gemeenschappelijkheid, waarbij mensen elkaar respecteren en ondersteunen ongeacht hun achtergrond. De variatie in achtergronden zorgt ervoor dat mensen sociaal en open zijn.
Er is een sterk gemeenschapsgevoel, met veel buurtinitiatieven, culturele festivals en sociale activiteiten, dat de mensen samenbrengt. We staan met elkaar in verbinding en er is ruimte en vrijheid om jezelf te zijn in ons kleurige stadsdeel. Het eten van de verschillende culturen maakt nieuwsgierig naar elkaar en brengt ons samen.

Ook kenmerkend vinden wij de creativiteit. Er is veel talent en kunstzinnigheid in ons stadsdeel, wat op allerlei manieren tot uitdrukking komt. Het stadsdeel staat bekend om zijn street-art. Op verschillende plekken zijn kleurrijke muurschilderingen en graffiti te vinden, die bijdragen aan de creatieve uitstraling van de buurt en ruimtes transformeren tot kunstwerken. Ons stadsdeel herbergt diverse kunstenaars, zowel opkomende talenten als gevestigde namen. Muziek hoort ook bij het DNA van Zuidoost. Zonder muziek geen leven. In ons stadsdeel hebben we in onze interactie een eigen taal ontwikkeld. Onze creativiteit vertaalt zich ook in een bloeiende ondernemerscultuur, met veel kleine bedrijven en startups, vooral in de creatieve en culturele sector.

Creativiteit wordt in ons stadsdeel ook ingezet om gemeenschappen te versterken. Verschillende sociale initiatieven in Amsterdam Zuidoost gebruiken kunst, muziek en creatieve workshops als middel om verbinding te creëren, talenten te ontwikkelen en de leefomgeving te verbeteren.

Om een park te maken dat past bij Zuidoost, moet het volgens on een verbindend park zijn, waar mensen met verschillende achtergronden samen kunnen komen en waar de creativiteit van Zuidoost tot uitdrukking komt.

1.b Bullewijk

Het Hondsrugpark gaat het hart vormen van Bullewijk, wat een gebied is dat historisch gezien een agrarisch karakter had. De geschiedenis van Bullewijk gaat terug tot de middeleeuwen, toen het gebied voornamelijk bestond uit weilanden, moerassen en veengebieden. De naam "Bullewijk" komt van de gelijknamige waterloop die door het gebied stroomde. Deze waterloop was van groot belang voor de ontwatering van het omringende land en werd gebruikt voor transport en scheepvaart.

In de loop der tijd onderging Bullewijk verschillende veranderingen. Met de groei van Amsterdam in de 19e en 20e eeuw werd het gebied geleidelijk aan ontwikkeld voor industrie en infrastructuur. Dit leidde tot de vestiging van fabrieken, magazijnen en andere bedrijven langs de waterwegen en spoorlijnen in het gebied. Later, in de late 20e en vroege 21e eeuw, begon de focus te verschuiven naar kantoren en zakelijke dienstverlening. Nu staan we op een nieuw kantelpunt door de toevoeging van een aanzienlijke hoeveelheid woningen aan het gebied.

Kenmerkend voor Bullewijk (en Amstel III) is dat er steeds weer pioniers zijn geweest die een nieuwe fase voor het gebied op gang hebben gebracht en tot bloei hebben laten komen. Door deze specifieke ontwikkelgeschiedenis kent Amstel III zijn eigen DNA en onderscheidt Amstel III zich van andere buurten in Zuidoost.

Wij staan achter de ontwikkeling van een park dat past bij zowel het DNA van Zuidoost als het DNA van Amstel III.

2. Uitgangspunten voor ontwerp

Naast de specifieke adviezen die wij bij de verschillende onderwerpen hebben geformuleerd, zijn er vijf meer algemene uitgangpunten die we u willen adviseren voor het ontwerp van het Hondsrugpark. Deze vijf staan hieronder.

a. Verbinding en creativiteit

Zoals we hiervoor beschreven vinden wij verbinding en creativiteit twee elementen die horen bij het DNA van Zuidoost. Deze twee elementen zien wij dan ook graag terugkomen in het Hondsrugpark. Wij adviseren u voor een verbindende, uitnodigende inrichting te kiezen en zien graag creatieve elementen terug komen, die passen bij Zuidoost en die het Hondsrugpark anders dan andere parken maken.

b. Verwijzingen naar roots

Wij adviseren u op een creatieve manier verwijzingen naar roots van de diverse bewoners van ons stadsdeel terug te brengen in het Hondsrugpark. Wij zijn van mening dat dit bijdraagt aan het je thuis kunnen voelen in het park.

Ter illustratie, deelnemer adviesraad Shahaira Castillo: "Wat ik mis in de parken van Amsterdam is de mogelijkheid iets terug te zien van mijn geboorteland, mijn roots. Herkenbaar voor opgroeiende kinderen die iets van hun roots met trots kunnen aanwijzen. Voor mij is dat een Divi Divi boom. Dit is een zeer beroemde boom die de eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao symboliseert.
Deze boom is gemakkelijk te herkennen aan zijn scheve vorm die te danken is aan de wind die op de ABC-eilanden hard van Oost naar West waait. De boom kan hier niet geplant worden, maar manieren genoeg (schilderen, graffiti, beeld) om hem toch naar het park te brengen."

c. Multifunctionele voorzieningen

Er is weinig oppervlakte beschikbaar in het Hondsrugpark. Om het een inclusief park te laten worden, waar allerlei mensen kunnen recreëren, zien wij het als voorwaarde dat multifunctionaliteit het uitgangspunt wordt van het ontwerp. Er moet dus ruimte zijn om het park en de verschillende plekken op verschillende manieren te kunnen gebruiken. Op deze manier wordt optimaal gebruik gemaakt van de beperkte ruimte in het park.

d. Vriendelijke architectuur / geen vijandige architectuur

Wij adviseren u te voorkomen dat er in het park gebruik wordt gemaakt van vijandige architectuur, die bedoeld is om ongewenst gedrag te ontmoedigen of te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn banken waar je niet op kunt liggen, schuine oppervlakken of spikes op richels om te voorkomen dat mensen erop gaan zitten, mosquitos die een hoogfrequente toon uitzenden om jongeren te ontmoedigen om in een bepaald gebied te blijven hangen, enzovoorts.

Maatregelen zoals deze zijn bedoeld om overlast te voorkomen, maar hebben wat ons betreft een negatieve impact op de inclusiviteit en het gemeenschapsgevoel dat wij in een park in Zuidoost nastreven. Het installeren van vijandige architectuur creëert een omgeving die mensen afwijst en stigmatiseert, vooral degenen die al kwetsbaar zijn, zoals daklozen of mensen met een laag inkomen. Daarnaast kan vijandige architectuur de esthetische waarde van het park verminderen en de functionaliteit voor álle gebruikers beperken. Dit mag wat ons betreft niet de bedoeling zijn.

e. Toegankelijk voor mensen met een functionele diversiteit

Wij adviseren u maatregelen te treffen, zodat het Hondsrugpark ook voor mensen met een functionele diversiteit een gastvrije en toegankelijke ruimte wordt, waarin rekening wordt gehouden met verschillende soorten beperkingen en behoeften.

3.1 Sport en spel

Wij hebben begrepen dat de gemeente Amsterdam normen hanteert voor de hoeveelheid sport en spel in een nieuw aan te leggen park en dat daarom sport en spel een aanzienlijk beslag gaat leggen op de openbare ruimte in het park. Over sport en spel adviseren wij u als volgt:

a. Multifunctionele voorzieningen

Zoals ook al aangegeven bij de uitgangspunten voor het ontwerp adviseren wij om flexibele/multifunctionele voorzieningen aan te leggen waarmee je zowel georganiseerd als individueel kunt sporten, die goed passen in het smalle Hondsrugpark. Wat wij zeker niet willen, dat zijn sporten met grote hekken, grote verharde velden en sporten die herrie maken (zoals padel). Wat we ook niet willen is dat sport en spel een te groot beslag op het park legt, waardoor er te weinig ruimte meer is voor andere functies.

b. Sport voor iedereen

Zorg voor inclusieve sportvoorzieningen, dat wil zeggen sporten die voor elke leeftijd en elk geslacht zijn, waarbij mensen met verschillende achtergronden elkaar ontmoeten.

c. Aansluiting bij natuur

Laat sport en spel zoveel mogelijk onderdeel van de natuur zijn. Of laat de natuur juist het sport- of spelelement zijn (bijvoorbeeld suppen op de Molenwetering, een mogelijkheid om met een kabelbaantje van boom tot boom te gaan, of een parcours met natuurlijke hindernissen).

d. Creativiteit en Zuidoost

kies voor speel- en spelmogelijkheden die aansluiten bij de omgeving, voor verhalen en elementen die passen bij Zuidoost.

Ter illustratie, voorbeelden van wat wij vinden passen bij bovenstaande uitgangspunten:

Johan Cruijff achtig court (multifunctioneel)
Buitenfitness
Boksbalpalen
Pierenbadje / waterspelen
Jeu de Boules / petanque
Schaken
Watersport Molenwetering
Parcours
Speelbos (van boom naar boom, kabelbaan)
Hardlopen
Boulder blok

Bij d. creativiteit en Zuidoost:
Ganzenbord (ganzen in omgeving)
Alice in wonderland rabbithole speeltoestel (konijnen in omgeving),
Anansi de Spin speeltoestel (verhaal passend bij Zuidoost)

3.2 Voorzieningen sport en spel

Naast de vijf voorgaande meer algemene uitgangspunten voor sport en spel in het Hondsrugpark, zijn er drie voorzieningen die we specifiek adviseren:

a. Hardlooproutes

Wij adviseren een zichtbare hardlooproute van 750 meter door het park te maken, waarbij je een duidelijke start en finish hebt. Wij adviseren om deze korte route het hart te laten zijn van een aantal andere routes, bijvoorbeeld:

1. Ronde door Amstel III/ Bullewijk, á 3 KM
2. Route onder het spoor door naar de H-buurt, á 6 KM
3. Route onder het spoor door naar Mandela Park, en terug á 9 KM
4. Route over de A9 naar AMC en weer terug, á 12 KM

Deze hardlooproutes verbinden het Hondsrugpark met andere buurten in Zuidoost, wat mooi aansluit bij uw uitgangspunt van een ongedeeld Zuidoost.

b. Boulderblok

Wij adviseren om een boulderblok in het park te plaatsen, omdat we dit een leuk en uniek element vinden, wat uitnodigt tot allerlei vormen van gebruik en wat laagdrempelig is. Ter illustratie een aantal voorbeelden van boulderblokken:

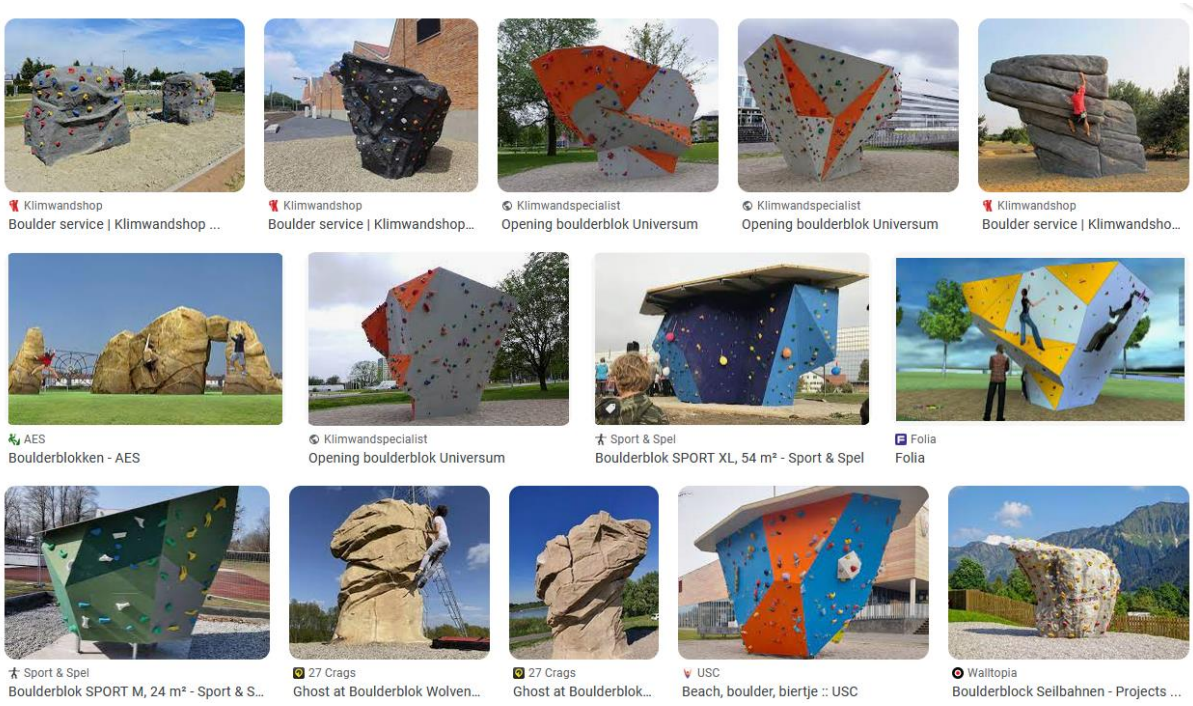

c. Kleine schaakborden in tafeltjes

Wij adviseren om kleine schaakborden in tafeltjes in het park op te nemen, omdat dit een rustige activiteit is die voor gezelligheid en verbinding zorgt en toegankelijk is voor alle leeftijden.

4. Voorzieningen

Voor de voorzieningen in het Hondsrugpark adviseren we u drie uitgangspunten te gebruiken. Daarnaast zijn er een aantal concrete voorzieningen die we u adviseren.

a. Uitgangspunten voorzieningen

De uitgangspunten voor de voorzieningen luiden wat ons betreft als volgt: de voorzieningen dienen verbindend te zijn. Ze moeten uitnodigen tot uitwisseling, ontmoeting en gesprek bij voorkeur tussen mensen die elkaar anders minder snel tegen komen.
Wat ons betreft komt er een goede interactie tussen de activiteiten in de plinten van de gebouwen en het Hondsrugpark. Idealiter versterken plint en park elkaar en wordt er in de plint rekening gehouden met het park en omgekeerd.
Tenslotte adviseren wij voorzieningen te realiseren die passen bij de schaal van het park. Het is een lang en vooral smal park, met een kleine afstand tot de bebouwing. De maatvoering in het park dient hier op de juiste manier op in te spelen.

b. Parktheater

Ter illustratie: enkele voorbeelden van een parktheater

Ter illustratie, waar het parktheater volgens ons aan moet voldoen: goede akoestiek (let op: wind!) – publiek kan fijn zitten – geschikt voor verschillende kunstvormen – ruimte voor lokale initiatieven – opkomende artiesten - buurtcommissie beheert de agenda – podium voor scholen (eind-voorstelling) – vergunning nodig voor versterkt geluid en grotere events – hufterproof – jaarlijks terugkerende activiteiten – Bijlmerbios – iconisch ontwerp dat past in de omgeving

Kenmerkend voor ons stadsdeel is dat Zuidoost vol zit met creatieve en kunstzinnige mensen. Wij adviseren hen een kleinschalig podium te geven in het Hondsrugpark in de vorm van een parktheater. Dit theater dient geschikt te zijn voor verschillende kunstvormen en heeft een mooi iconisch ontwerp dat goed past in de omgeving, waardoor het theater een eyecatcher wordt waar je trots op kunt zijn. We zien voor ons dat het door de dag heen zowel geprogrammeerd als informeel gebruikt wordt. Wat voorkomen dient te worden is dat er door het theater geluidsoverlast ontstaat en dat het op een onaangename manier een hangplek wordt.

c. Buurtplein Bullewijkpad

Wij begrijpen dat er bij de kruising met het Bullewijkpad een Buurtkamer is voorzien en dat dit een laagdrempelige en toegankelijke gemeenschapsruimte wordt, die zal worden gebruikt voor sociale en buurtgerichte activiteiten. Een ontmoetingsplaats waar mensen uit de buurt elkaar kunnen ontmoeten, sociale contacten kunnen leggen en deel kunnen nemen aan diverse activiteiten en programma's en dat het daarom een plaats is die een belangrijke rol zal spelen in het versterken van de sociale cohesie, het bevorderen van inclusie en het stimuleren van buurtbetrokkenheid.

Wij adviseren om voor de Buurtkamer een plein te maken, dat functioneert als sociaal hart van het park en sterk verbonden is met de Buurtkamer. Het is een plein waar je elkaar kunt ontmoeten, waar ruimte is voor kleine pop-up evenementen zoals markten en waar lokale ondernemers hun (etens-) waar kunnen verkopen.

Ter illustratie, waar we bij het buurtplein met Buurtkamer nog meer aan denken:
Terrasje –lokale ondernemers – snelle WiFi – boekkluis – buurtbieb - werkplek voor buurtbewoners – lokale lekkernijen – verzamelplek voor hardlopers –plek waar je bijvoorbeeld schaakstukken kunt halen – mogelijkheid om vogelkooitjes neer te zetten (vogeltjesveld) - beheer van het park zit in de Buurtkamer – bijeenkomsten voor buurtbewoners daar – community spot - een informatiepunt waar wordt verteld over de bijzondere ontstaansgeschiedenis van het Hondsrugpark en de wijk zelf (gerund door bewoners).

d. Mobiele seizoensgebonden verkooppunten voor lokale ondernemers

Kenmerkend voor ons stadsdeel is dat Zuidoost vol zit met ondernemende mensen die voedsel aanbieden. Daarnaast brengt samen eten en drinken mensen dichter bij elkaar. Daarom adviseren we om mobiele seizoensgebonden verkooppunten voor lokale ondernemers toe te staan in het park. We denken dan aan kleinere foodtrucks, kraampjes of andere vormen van mobiele en tijdelijke middelen om voedsel te verkopen. Deze zien we voor ons op het hiervoor genoemde plein, maar mogelijk ook op andere plekken in het park.

e. Toiletvoorziening

Wij adviseren om in het Hondsrugpark een publiek toegankelijke toiletvoorziening te realiseren, die goed wordt onderhouden zodat dit toilet ook daadwerkelijk wordt gebruikt.

f. Supermarkt

Wij begrepen dat er in de plint een supermarkt wordt gerealiseerd. Hoewel dit buiten de reikwijdte van ons advies valt, maken we van de gelegenheid gebruik om aan te geven dat we hier heel blij mee zijn en uitkijken naar een grotere supermarkt in onze wijk.

g. Ruimte om Bijlmer Bios open air te organiseren

Wij adviseren een plek in het park te maken waar Bijlmer Bios open air kan worden georganiseerd. Dit is een openluchtbioscoop, waar films worden vertoond in de buitenlucht. Het biedt mensen de mogelijkheid om films te kijken onder de sterrenhemel, vaak in een ontspannen en informele sfeer. Bezoekers kunnen zitten op de grond, in stoelen of op dekens, afhankelijk van de opstelling van het evenement. Vanzelfsprekend kan deze plek in lijn met ons advies op meerdere manieren worden gebruikt.

h. Bankjes om gezellig samen te zijn

Wij adviseren om genoeg plekken aan te leggen waar je gezellig samen kunt zijn met vrienden, familie of collega's. We denken dan aan bijvoorbeeld bankjes en picknicktafels.

i. Waterbeleving

De Molenwetering doorkruist het Hondsrugpark. De adviesraad heeft begrepen dat er voorzieningen worden getroffen om de Molenwetering makkelijk toegankelijk te maken, bijvoorbeeld om te suppen of te schaatsen. Dit juichen we toe. Wat ons betreft is dit voldoende qua waterbeleving in het park.

Extra water neemt wellicht ook te veel ruimte , maar aanvullend zou er water kunnen komen dat:

- Nodig is om regen op te vangen en water te beheren;
- Een spelaanleiding is ;
- Niet te strak is.

j. Stilte een plek geven in het park

Uit de brede peiling onder bewoners en medewerkers in Amstel III die de gemeente in oktober 2023 heeft laten uitvoeren bleek dat een groep deelnemers behoefte heeft aan stilte in het park. Wij adviseren om ergens in het park stilte een plek te geven, zodat er naast reuring ook ruimte is voor rust.

k. Bewegwijzering

Graag zien we in het park zeer duidelijke bewegwijzering, die verwijst naar andere belangrijke plekken in de buurt.

l. Bordjes om mensen uit Zuidoost mee te eren

Wij adviseren om bijvoorbeeld bij bomen, bankjes, gebouwtjes en andere opvallende plekken in het park een bordje neer te zetten om de boom of het bankje op te dragen aan mensen uit Zuidoost om hen mee te eren en hun verhaal te vertellen. Hierbij is ook te denken aan de grondleggers van Zuidoost, zoals pionierende ondernemers.

m. Vogeltjesveld

Het is een traditie in Zuidoost dat mensen in de openbare ruimte samenkomen en hun zangvogels meebrengen. Deze traditie biedt een gelegenheid voor sociale interactie tussen mensen en hun gevleugelde metgezellen. In een vogeltjesveld zetten mensen hun kooien neer met hun zangvogels, die dan met elkaar kunnen zingen en waar eigenaren met elkaar kunnen praten terwijl ze genieten van de liederen van de vogels. Deze ontmoetingen zijn niet alleen een gelegenheid voor sociale interactie, maar ook een manier om verbonden te blijven met de cultuur en tradities die meegenomen zijn naar Zuidoost.

Wij adviseren u na te gaan of mogelijk is een plek in het Hondsrugpark te maken waar ruimte is voor deze traditie. Dit hoeft geen permanente plek te zijn, ook deze voorziening kan worden gecombineerd met andere functies.

n. Honden uitlaatplek

Uit de brede peiling gehouden onder alle bewoners en medewerkers in Amstel III zoals de gemeente in oktober 2023 heeft laten uitvoeren, bleek dat sommige bewoners graag een honden uitlaatplek in het Hondsrugpark zien komen. Wij adviseren echter om geen honden uitlaatplek te maken. Een goede uitlaatplek neemt veel ruimte in beslag en mag vanwege de veiligheid niet worden gecombineerd met veel voorzieningen. Daarom zien wij geen ruimte voor een officiële uitlaatplek.

Wat ons betreft zijn honden wel welkom in het park, maar volgens de reguliere regels in de openbare ruimte (onder meer verplichting om poep op de ruimen, honden overal aan de lijn, kinderspeelplaatsen zijn verboden voor honden).

5. Veiligheid

Uit de brede peiling onder bewoners en medewerkers in Amstel III die de gemeente in oktober 2023 heeft laten uitvoeren bleek dat deelnemers zich zorgen maken over de veiligheid in het park.
Ook de adviesraad heeft gesproken over veiligheid in het park, want veiligheid is ook wat ons betreft een belangrijk punt van aandacht.

Wij hebben nagedacht over een park dat veilig is en voelt op elk moment van de dag. Zonder ontwerp lukt het ons echter niet om een rijp advies te formuleren over de veiligheid in het park. Daarom adviseren we om allereerst bij het schetsontwerp en daarna in alle opvolgende fases expliciet te maken welke keuzes er zijn gemaakt om de veiligheid in het park te bevorderen. Doel hiervan is dat er een goed inzicht wordt gegeven waardoor het voor bewoners en medewerkers van bedrijven in de buurt mogelijk is een mening te vormen over de veiligheid in het park.

We nodigen u uit om hierbij te schetsen welke uitgangspunten de gemeente hanteert voor een veilige inrichting van het park en aan te geven welke maatregelen goed hebben gewerkt in andere parken.
Ook nodigen we u uit om expliciet in te gaan op de zes zorgen die we hieronder hebben geformuleerd.

1. Een veilig park in een veilige omgeving

We vragen aandacht voor een veilig Hondsrugpark, maar vragen ook aandacht voor de veiligheidsbeleving in alle buurten van Amstel III. Er is immers pas sprake van een veilig park, wanneer er ook sprake is van een veilige omgeving. Uit de eerder aangehaalde brede peiling blijkt dat veiligheid een belangrijk aandachtspunt is voor de buurt. Hierbij gaat het vooral om de veiligheid op straat buiten kantooruren.

2. Sociale cohesie

Van belang voor -de beleving van- veiligheid is de mate van cohesie en daarmee de mate waarin men naar elkaar omziet en een gedeelde verantwoordelijkheid voelt om het park voor iedereen veilig en schoon te houden. Dit wordt bevorderd door de mate van gebruik van het park, de levendigheid in het park en het slim combineren van functies. Vergeleken met andere buurten in Zuidoost zien wij in Amstel III een lagere mate van sociale cohesie. We vragen ons af hoe we er gezamenlijk voor kunnen zorgen dat de sociale cohesie in onze buurt toeneemt en hoe het Hondsrugpark hier een rol in kan spelen.

3. Sociale veiligheid

Wij adviseren te komen tot een inrichting van het park die sociale veiligheid waarborgt. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan goede zichtlijnen (in het park, maar ook tussen plint en park) , een goede verlichting en genoeg keuzes in routes en mogelijkheden om van route te wisselen, waardoor je niet het gevoel krijgt dat je geen kant op kunt.

4. Beheer / onderhoud / reparatie na oplevering

Het is wat ons betreft cruciaal dat er na oplevering goed voor het park wordt gezorgd. Voor het gevoel van eigenaarschap en voor de verblijfskwaliteit is het van belang om het park goed te onderhouden. Een schoon en heel park zorgt voor meer gebruik van het park, wat bijdraagt aan -het gevoel van- veiligheid. Wij maken ons hier zorgen om, omdat we op dit moment veel zwerfafval in de rest van de wijk zien en niet altijd een even hoge kwaliteit van de openbare ruimte wat wij geen goede voorbode vinden voor het beheer en onderhoud van het park.

5. Verkeersveiligheid
U geeft aan dat er een recreatieve fietsroute in het Hondsrugpark dient te komen. We maken ons zorgen over de verkeersveiligheid en dan vooral om de snelheid van fietsers en vergelijkbare voertuigen in het park. Omdat het een smal park is, maken we ons zorgen om de veiligheid van de voetgangers en recreanten in het park.

Het Hondsrugpark wordt doorkruist door de Karspeldreef. We nemen graag de ruimte om, buiten onze opdracht om, onze zorgen over de Karspeldreef met u te delen. Er wordt daar structureel veel te hard gereden, wat voor onveiligheid en overlast zorgt. In hoofdstuk 10 gaan we hier verder op in.

6. Overlast
Een zekere mate van levendigheid vinden wij belangrijk voor het park. Onze zorg is dat deze levendigheid omslaat in overlast, door bijvoorbeeld geluid, of vuilnis dat achter blijft na een barbecue of picknick. Andere vormen van overlast kunnen zijn: drugsoverlast, overlast van Cannacentrumbezoekers, criminele activiteiten, overlast van daklozen en overlast gevende bezoekers van het ArenA-gebied.

6. Groen, natuur en dieren

In de kaders die u ons mee heeft gegeven, gaf u aan dat het Hondsrugpark een groen park moet worden. Wij adviseren dan ook om veel groen op te nemen en dat er ruimte is voor stevige grote bomen met een goede stam. Op de schaal van ruig groen naar gecultiveerd groen, gaat onze voorkeur uit naar iets ruiger groen. Met de kanttekening dat een ruige groenbeleving ook snel een verloederde indruk kan wekken en een risico geeft om een onveilig gevoel te creëren. Wij adviseren u om alleen gebruik te maken van inheemse bomen en planten.

Ook adviseren wij zoveel als mogelijk in het schaduwrijke park, te kiezen voor kleurrijke bloemen en planten, omdat dit goed past bij ons kleurrijke stadsdeel. Daarnaast vragen wij aandacht voor de dieren die er nu al zijn (zoals spreeuwen en konijnen) en adviseren we vogelhuisjes te plaatsen.

Aan de Hondsrugweg staan op dit moment mooie stevige bomen. Wij vragen ons af of het mogelijk is om deze bomen te laten staan of een tweede leven te geven op een andere plek in het Hondsrugpark of desnoods op een andere plek in Amstel III.

7. Wind

Wind hoort bij ons stadsdeel. Deelnemers van de adviesraad delen de ervaring om na een bocht van de fiets te worden geblazen door de windval van een hoog gebouw. Wind hoort echter niet bij prettig verblijven in een park. Omdat het Hondsrugpark wordt omzoomd door hoge gebouwen die de wind versterken, adviseren we om maatregelen te treffen om de verblijfskwaliteit in het park te verbeteren. Dit kan een inrichting zijn die voor turbulentie zorgt en daarmee de wind breekt, of bijvoorbeeld een topologie die de wind over een plek in het park heen tilt. Dit achten wij vooral van belang voor die plekken in het park die bedoeld zijn om elkaar te ontmoeten, zoals het theater (zie 4b) en het sociale hart bij de buurtkamer (zie 4c).

8. Kunst

Hiernaast ziet u een afbeelding van het kunstwerk “De Autoprikker”, dat aan de huidige Hondsrugweg staat. Wij vinden dit een iconisch kunstwerk met blijvende relevantie als knipoog naar dat het Hondsrugpark ooit een veelgebruikte autoroute was. Wij adviseren dan ook het kunstwerk te handhaven, al dan niet op dezelfde plek.

Van Wikipedia: *“De kunstenaar wil een vergelijking maken met de bonnetjesprikker in horecagelegenheden. Bonnetjes die nutteloos zijn geworden kunnen op een spies geplaatst worden. Men hoopt bij de transformatie hetzelfde te doen met het autoverkeer; er moeten een park komen en woontorens. Frankey spietste daarom drie auto's op een zeven meter hoge stalen pen. Liefhebbers van (aanstaande) oldtimers vonden het zonde dat een Simca 1000, DAF 66 (coupé) en een Renault 10 een metalen pen door zich heen kregen. De oldtimers moesten verwijzen naar de "oude tijden" dat auto's hier de dienst uitmaakten.”*

We hebben begrepen dat het kunstwerk als tijdelijk is bedoeld en dat er een risico is dat de constructie niet sterk genoeg is om de auto’s lang te dragen. In eerste instantie adviseren we om in overleg met de kunstenaar na te gaan of het huidige kunstwerk kan worden versterkt. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan adviseren we u een kunstopdracht uit te schrijven om een ander kunstwerk te creëren dat verwijst naar de transitie van veelgebruikte autoroute naar park.

Creativiteit, kunstzinnigheid, veelkleurigheid en street art horen tot het DNA van Zuidoost. Om een park te maken dat past bij Zuidoost adviseren we u dan ook om creativiteit terug te laten komen in het Hondsrugpark, bijvoorbeeld op muren en bankjes en ander meubilair. In andere parken zien we dat de gemeente Amsterdam graag gebruik maakt van standaard meubilair. In het Hondsrugpark adviseren we om juist te kiezen voor een inrichting met een kunstzinnige twist.

Bij een divers en multicultureel Zuidoost past het om ervoor te zorgen dat in de kunst de verschillende culturen van Zuidoost terug komen. Wij adviseren om vooral met lokale kunstenaars te werken, die een band voelen met het DNA van Zuidoost. Wij adviseren om in het park een kunstaanbod te realiseren dat deels vast is en deels wisselend.

Ter illustratie, waar we bij een wisselend kunstaanbod aan denken:
Ruimte in het park voor tijdelijke kunstinstallaties of pop-up tentoonstellingen – creëer mogelijkheden waar foto’s kunnen hangen, die kunnen worden gewisseld - plan regelmatige rotaties van kunstwerken in het park - nodig kunstenaars uit voor korte verblijven in het park, waarbij ze ter plaatse nieuwe kunstwerken kunnen creëren - organiseer regelmatig tijdelijke tentoonstellingen waarbij lokale kunstenaars hun werk voor een beperkte periode kunnen tonen - organiseer periodieke kunstveilingen of -verkopen in het park, waar lokale kunstenaars hun werk kunnen tentoonstellen en verkopen - werk samen met kunstorganisaties om hun programma's naar het park te brengen

Wij adviseren om bewoners tijdig te betrekken en een ruime mate van invloed te geven op de kunst in het park. Enerzijds bij de keuze in het vaste kunstaanbod, anderzijds bij het beheer van de wisselende collectie.

9. Recreatieve fietsroute

De adviesraad heeft begrepen dat het van uw kant een vereiste is dat er een recreatieve fietsroute door het Hondsrugpark komt. Wij hebben ook begrepen dat er nog geen definitief besluit is genomen over de inrichting van deze fietsroute en de verhouding tot andere fietsroutes in het gebied. Graag adviseren wij u het volgende:

Het Hondsrugpark wordt wat ons betreft een plek waar je als bewoner, gast of medewerker van één van de omliggende bedrijven ontspannen kunt wandelen of hardlopen. Daarom achten wij het van belang om maatregelen te treffen die de vaart uit het fietsen halen, zodat je als voetganger niet van je sokken wordt gereden. Wij adviseren u dan ook om in het Hondsrugpark snelheidsbeperkende maatregelen voor fietsers in te voeren. Daarnaast verzoeken we de gemeente om de omliggende fietsroutes aantrekkelijk te maken voor doorgaand fietsverkeer zodat doorgaande fietsers minder snel geneigd zijn om voor de route door het Hondsrugpark te kiezen.

10. Karspeldreef

Dwars door het projectgebied van het Hondsrugpark loopt de Karspeldreef, waarvan wij hebben begrepen dat deze blijft. Vanuit onze opdracht om te komen tot een advies over de inrichting van het Hondsrugpark adviseren we u ervoor te zorgen dat de Karspeldreef het Hondsrugpark niet onderbreekt, bijvoorbeeld door de Karspeldreef onder het Hondsrugpark door te laten gaan. Wij zien dit als cruciaal voor de parkbeleving en de eenheid in het park.

De Karspeldreef als geheel valt buiten onze opdracht, maar we maken graag van deze gelegenheid gebruik om het volgende te zeggen. We ervaren op dit moment veel overlast van het autoverkeer op de Karspeldreef. De dreef wordt gebruikt als een soort racebaan, waarbij vrijwel niemand zich aan de maximum snelheid houdt. Daarom vragen wij u om op korte termijn maatregelen te treffen om de snelheid uit het verkeer op de Karspeldreef te halen. Daarnaast vragen we ons af welke duurzame maatregelen (bijvoorbeeld door het veranderen van het profiel en de snelheid) er mogelijk zijn om de Karspeldreef veilig en leefbaar te maken. Het is voor ons als bewoners en gebruikers van het gebied een urgente en zwaarwegende kwestie, dus wij hopen dat u ook op dit punt ons advies serieus neemt.

Ter illustratie een aantal quotes:

"Wanneer je wel netjes 50 rijdt, zit er zo iemand op je bumper te toeteren hoe je het in je hoofd haalt om slechts 50 kilometer per uur te rijden."
"Ik heb nog nooit zoveel zwarte Mercedessen met dubbele uitlaten langs zien (en horen...) scheuren als over de Karspeldreef"
"Waarom zou je de Karspeldreef überhaupt willen behouden in een wijk die in de toekomst vooral voor langzaam verkeer aantrekkelijk wil zijn"
"Een park doorsneden door de Karspeldreef is geen park. Er ontstaat te veel versnippering en te veel onveiligheid voor spelende kinderen, fietsers en voetgangers."

11. Bereikbaarheid gebouwen

Het Hondsrugpark gaat worden omringd door een serie hoge gebouwen met daarin vooral woonfuncties, maar ook bedrijven, horeca en andere voorzieningen. Daar waar de ontwikkeling van het Hondsrugpark invloed heeft op de bereikbaarheid van gebouwen, adviseren wij ervoor te zorgen dat deze op een andere manier goed bereikbaar zijn. Bijvoorbeeld voor verhuisbussen en pakketbezorging, goed weg kunnen met de fiets en de beschikbaarheid van goede paden van en naar de gebouwen die geschikt zijn voor rolkoffers (dus in ieder geval geen losse steentjes).

12. Duurzaamheid

We hebben begrepen dat bij de uitvoering van alle plannen van de gemeente “duurzaam, tenzij” het uitgangspunt is en dat dit zich onder meer uit in eisen zoals biodiversiteit, klimaatadaptatie, circulariteit, energieneutraliteit en uitstootvrij. Het Hondsrugpark wordt dus sowieso een duurzaam park en daar zijn we blij mee. Aan ons is gevraagd of we het belangrijk vinden dat de duurzaamheid bewust zichtbaar is en zo educatieve waarde heeft en deel uitmaakt van de identiteit van het park. Dit hoeft wat ons betreft niet. Bij de uitgangspunten hebben we al meegegeven dat we een creativiteit, verbondenheid en verwijzingen naar roots belangrijk vinden voor het Hondsrugpark. We willen dit niet laten verwateren door ook beleefbare duurzaamheid als kenmerk van het park toe te voegen.

13. Zelfbeheer

Uw verzoek is geweest om te komen tot een advies over de identiteit (uitstraling, de inrichting en de functies) van het Hondsrugpark. Graag maken we van deze gelegenheid gebruik om nog een advies te geven over de toekomst van het park.

Wij adviseren om zelfbeheer als uitgangspunt te nemen. In bijvoorbeeld de Buurtkamer, het theater, de sportvoorzieningen en de kunst vinden wij het wenselijk dat een commissie van bewoners het beheer op zich neemt. Op deze manier wordt het eigenaarschap en ondernemerschap van bewoners gestimuleerd.

14. Tenslotte

Wij danken u voor de gelegenheid om vooraf te adviseren over het toekomstige Hondsrugpark. Wij wensen u veel succes met de verdere planvorming en kijken uit naar de realisatie van het park.